

vi formeentlig snart ville høre nærmere fra det ærede Ministerium, at Ministeriet navnlig for Kjøbenhavns Bedkommende skulde tilsigte, eller i det Mindste hælde til den Formening, at et saadant umiddelbart og bestandigt Tilsyn var fornødent, da maa jeg tilstaae, at jeg vil være langt fra at kunne gaae over til en saadan Ansættelse, men maa meget mere finde, at maatte beskjæmpe den paa det Allerstærkeste. Jeg skal i dette Dieblisk indskrænke mig til disse Bemærkninger. Jeg tør anbefale Sagen til Thingets velvillige og omhyggelige Bearbejdelse; ved mange forenede Kræfter lykkes stundom et meget vanskeligt Arbejde, et Arbejde, saa vanskeligt, at det fast i Begyndelsen kunde synes uoverkommeligt. Jeg vil haabe, at dette ogsaa vil vise sig her.

Boisen: Der har i den senere Tid været sig ikke saa ganske saa Stemmer, som have udtalt, at Deeltagelsen for vor nuværende Forsatning var i Aftagende hos Folket og ingenlunde saa stor, som man havde ventet; den Maade, hvorpaa dette er blevet udtalt, er skeet saaledes, at man ikke altid veed, om det har været med Bekymring eller med Glæde derover. Man har som Bevis derpaa anført den mindre Deeltagelse, som har vist sig ved Valghandlingerne, de saa Læsere, som Rigsdagstidenden har, og saa fremdeles; jeg tør nu ingenlunde ubetinget benegte, at en saadan Mangel paa Deeltagelse finder Sted, men jeg hører rigtignok til dem, som, hvor jeg har mødt den, ogsaa har seet den med Bedrøvelse; thi det har altid været mit Haab, at en fri folkelig Udvikling skulde være Frugten af den Forsatning, som vi nu have modtaget. Jeg har aldrig hørt til dem, som have lagt Vægt paa den Form, hvorunder Forsatningen fremtraadte; jeg har derfor aldrig, saalænge Enevoldsmagten var gjældende blandt os, yttret noget Ønske om dens Afkæffelse, fordi jeg aldrig har betvivlet, at under den kunde der finde en fri, folkelig Udvikling Sted, men naar jeg har hilst vor nuværende Forsatning med Glæde, saa har det været i Haabet om, at nu vilde en saadan fri, folkelig Udvikling virkelig blive en Følge deraf. Man har forøvrigt ogsaa vist den Villighed, at man har paa-

peget Landets nuværende Krigstilstand som den væsentlige Grund, hvorfor Folket ikke har kunnet vise den Deeltagelse for Forsatningen, som der ellers vilde have vist, og det er vel ogsaa rimeligt og billigt, at see en Grund deri; thi det er vel naturligt, at man, naar Huset brænder, med større Deeltagelse spørger om, hvorledes Ilden kan slukkes, end hvorledes Husets indvortes Dele kunne blive ordnede; men man har dog ikke troet, at deri var en aldeles tilstrækkelig Grund til den Mangel paa Deeltagelse, man har troet at spore, og jeg troer virkelig ikke, at Grunden dertil alene skal søges deri, men jeg mener, at der er en anden Grund, som man derimod har glemt at fremsøre, den nemlig, at vi, skjøndt vi have en fri og folkelig Grundlov, og visse mange skjønne Ting ere optegnede paa Papiret, dog endnu kun have seet temmelig lidt deraf træde ud i Livet. Det er nu ganske vist saaledes med det danske Folk, at hvad der træder ud i Livet vil det altid vise Deeltagelse for, men derimod vil det altid mangle Deeltagelse for hvad vi i Grunden kun maae kalde Sort paa Hvidt, og hvad der ikke har gjort sig tilstrækkelig gjældende i Livet; det er netop et Bidrag til det danske Folks Characteristik, naar Grunden til, at det ikke har vist en saadan Deeltagelse for Forsatningen, som man kunde ønske, har været, at den ikke er traadt saaledes frem for Folkelivet og Folkebevidstheden, som man kunde have ønsket. Det er derfor i mine Tanker en væsentlig Grund til den Mangel paa Deeltagelse, som har vist sig, at Grundloven ikke saaledes er bleven gjort gjældende i Folkelivet, som man havde ønsket. Jeg kan nu ikke skjønne andet, end at det nuværende Forslag i det Mindste er et velmeent Forsøg paa at gøre Grundloven gjældende ogsaa i Livet. Det blev bemærket dengang, Grundloven blev givet, at hvad der var som Hovedhjærnen i hele vor Forsatning var, hvorledes Repræsentationen skulde finde Sted, og saaledes mener jeg nu ogsaa, at hvad der er som Hovedhjærnen i det nuværende Forslag, og hvad der ogsaa maa blive ligesom Hovedhjærnen i enhver Communallov for Danmark, det er det, som er udtalt i dette Forslags § 7, der omtaler, hvorledes Bølgene til Communerådene skulle finde Sted.